

Crna Gora

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Broj: 320-98/13-2

Podgorica, 27.05.2013.godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

PODGORICA

PREDMET: Odgovor na poslaničko pitanje

Poslanik, Mladen Bojanić je u pismenoj formi postavio pitanje na koje traži odgovor u pisanoj formi, od strane Ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja, za sjednicu Skupštine zakazanu za 29.05.2013.

Poslaničko pitanje glasi:

“Koji je odnos godišnje vrijednosti uvoza i izvoza poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u prethodnih pet godina, sa posebnim osvrtom na mliječne proizvode. Da li Ministarstvo poljoprivrede ima strategiju kako da značajno smanji veoma zabrinjavajući trgovinski deficit?”

U vezi sa istim daljem sljedeći odgovor:

Vaše prvo pitanje odnosi se na godišnji odnos izvoza i uvoza poljoprivrednih proizvoda. Iz razloga što je u predviđenom roku nemoguće isčitati cijeli odgovor, pripremili smo podatke za traženi period koje ćete dobiti uz pismeni odgovor na Vaše postavljeno pitanje.

Tabela 1. Uvoz i izvoz poljoprivrednih proizvoda u periodu 2008-2012

godina	Uvoz		Izvoz	
	količina kg	vrijednost €	količina kg	vrijednost €
2008	544,729,616	427,231,060	38,340,877	43,954,005
2009	541,982,535	398,639,579	43,513,126	43,035,689
2010	505,663,877	407,269,543	44,521,932	51,313,167
2011	525,167,211	439,846,601	41,758,594	57,480,033
2012	531,369,850	446,310,851	44,474,912	64,430,326

Ovom prilikom želim da istaknem četiri činjenice:

1. Crna Gora je 2012. uvezla više za 19 miliona eura, a izvezla više za 20,5 miliona eura poljoprivrednih proizvoda nego 2008.
2. U odnosu na 2008. godinu rast izvoza iznosi 46,58%, a rast uvoza 4,46%.
3. Navedeni podaci ne obuhvataju tzv. "izvoz kroz turizam". Naime, u istom periodu Crna Gora je zabilježila porast broja stranih gostiju za 250,000 i broja noćenja za oko 1,200,000. Dakle, imamo više stranih turista koji duže borave u Crnoj Gori. Kako su tokom boravka u Crnoj Gori strani posjetioci morali nešto da pojedu i popiju, onda ciframa koje sam naveo treba pridodati i "izvoz kroz turizam". Procjena je da od ukupnog priliva u turizmu na hranu i piće otpada oko 120-130 miliona eura. Drugim riječima, trenutno kroz turizam posredno izvozimo dva puta više poljoprivrednih proizvoda, nego što direktno izvozimo van Crne Gore.
4. Značajan broj proizvoda Crna Gora ne proizvodi, jer nema uslova za njihovu proizvodnju (suptropsko voće, jedan dio žitarica, kafa, šećer, ulje od suncokreta, itd), što znači da ćemo i dalje nastaviti da uvozimo takve proizvode.

Drugi dio Vašeg pitanja odnosi se na mlijeko i mliječne proizvode. Pripremili smo sve podatke koje ste tražili, a koji nijesu nikakva tajna, već ih i sami možete naći u statističkim godišnjacima i drugim publikacijama koje objavljuje MONSTAT. U posmatranom periodu 2008-2012, uvoz sira smanjio se za 700,000 eura, dok se uvoz mlijeka i mliječnih proizvoda povećao za 3,1 milion, najviše zbog uvoza

dugotrajnog pasterizovanog mlijeka. Uvoz mlijeka i mliječnih proizvoda značajnije se povećao 2011 i 2012, dok je u periodu 2008-2010 uglavnom bio na istom nivou.

Tabela 2. Uvoz i izvoz mliječnih proizvoda i sira u periodu 2008-2012

UVOZ	2008	2009	2010	2011	2012
VRSTA PROIZVODA	vrijednost €	vrijednost €	vrijednost €	vrijednost €	vrijednost €
Mlijeko i mliječni proizvodi	23,125,445	22,078,981	23,161,819	25,909,435	26,282,928
Sir	14,375,022	11,404,544	12,560,082	14,195,422	13,678,502
Ukupno	37,500,467	33,483,526	35,721,900	40,104,857	39,961,430
IZVOZ	2008	2009	2010	2011	2012
VRSTA PROIZVODA	vrijednost €	vrijednost €	vrijednost €	vrijednost €	vrijednost €
Mlijeko i mliječni proizvodi	18,468	243	6,412	19,524	88,054
Sir	18,762	277	0	38,005	46,723
Ukupno	37,230	520	6,412	57,529	134,777

Kada je u pitanju izvoz mliječnih proizvoda, u odnosu na 2008. povećan je 362%, dok je uvoz povećan 6,5%. Ipak, budimo realni, naše osnovice su bile suviše niske tako da su ovakvi skokovi mogući samo u početnim fazama povećanja izvoza.

Tabela 3. Uvoz i izvoz mliječnih proizvoda i sira u periodu 2008-2012

Odnos uvoza i izvoza mliječnih proizvoda za period 2008-2012					
	2008	2009	2010	2011	2012
ukupno uvoz	37,500,466	33,483,525	35,721,900	40,104,856	39,961,430
ukupno izvoz	37,230	520	6,412	57,529	134,777
odnos izvoza i uvoza u %	0.09	0.001	0.017	0.14	0.33
uvoz mlijeka i ml. proiz. u odnosu na ukupan uvoz pojopr. proizvoda	8.8%	8.4%	8.8%	9.2%	8.9%
izvoz mlijeka i ml. proiz. u odnosu na ukupan izvoz pojopr. proizvoda u %	0.08%	0.001%	0.01%	0.1%	0.2%

Vaše treće pitanje odnosi se na strategiju smanjenja trgovinskog deficita. Pretpostavljam da ste mislili na deficit u razmjeni poljoprivrednih proizvoda, a ne na ukupni trgovinski deficit, jer ukupna spoljnotrgovinska razmjena ne spada u resor rada Ministarstva poljoprivrede.

Naravno da imamo jasnu strategiju. Predstavio sam je javno više puta. Ona se sastoji iz:

1. Podrške rastu proizvodnje, prije svega proizvodnje hrane i prerađivačkoj industriji.

2. Ubrzanom usvajanje novih znanja, tehničkih inovacija i tehnologija.
3. Finansijskoj podršci kroz projekat MIDAS.
4. Jačanju investicionog ambijenta u oblasti poljoprivrede.
5. Podsticanju sektora u kojima imamo konkurentsku prednost u odnosu na zemlje regiona (organska proizvodnja, vinogradarstvo, proizvodnja maslina, meda,...)
6. Podsticanju investicija u oblasti flaširanja vode i stvaranja jedinstvenog brenda.
7. Snaženju organizacione strukture poljoprivrednih proizvođača kroz agro-kooperative.
8. Vertikalnoj intergraciji i jačanju klastera u oblasti prerade mesa.
9. Uspostavljanju i jačanju saradnje sa zemljama i regijama koje su prepoznate po postignutom uspjehu u poljoprivredi: La Rioha (Španija), Bavarska (Njemačka), Francuska i Azerbajdžan.
10. Zajedničkom nastupi na regionalnim i drugim tržištima, itd.
11. Investicijama u poljoprivredu.

Na kraju, želim da istaknem da već radimo na izradi dokumenta pod nazivom Strategija razvoja poljoprivrede Crne Gore za period 2014-2020. Ovaj se period poklapa sa periodom u kojem će važiti i nova zajednička poljoprivredna politika koju usvaja EU. Kako se njeno usvajanje očekuje u posljednjem kvartalu ove godine, to ćemo postepeno pratiti ovaj dokument, jer iz njega proizilaze kako politike, tako i mjere podrške poljoprivredi.

Dakle, nećemo raditi suprotno strateškim ciljevima Crne Gore. Ali isto tako važno je razumjeti da te ciljeve postavljamo mi, ovdje u Crnoj Gori, ali ne na osnovu naših želja, percepcija ili sporadičnih mišljenja kada se na bavimo drugim pitanjima, već na osnovu argumenata, činjenica, resursa koje imamo i konkurentске prednosti, tj. onoga u čemu smo bolji od drugih.

Sada bijemo najtežu bitku. Kako pobijediti ukorijenjeni način razmišljanja? Uspijemo li u tome, savladaćemo konkurenciju. Uvjeren sam da će iz dana u dan rasti razumijevanje i povjerenje. A uspjeh nećemo mejriti demagoškim parolama, već konkretnim činjenicama i podacima. Makar u poljoprivredi, sve je vidljivo!

Ministar

Prof.dr Petar Ivanović